

GÖLCÜK
BELEDİYESİ

**GÖLCÜK
BELEDİYESİ**

Kültür Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı
Dergiler 4

DİRİLİŞ DERGİSİ ve SEZAI KARAKOÇ

Editör

Doç. Dr. Ali KURT

Basım Tarihi

Aralık 2022

ISBN 978-605-83339-4-9

Baskı Hazırlık

Mizanpaj: **Minyatür Ajans**

Kapak: **Zeyd Onur Sönmez**

Basım Yeri:

Çalış Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

(Sertifika No:45159)

© Copright 2021, Gölcük Belediyesi

Yazılı izin alınmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz, bilimsel çalışmalar dışında alıntı yapılamaz.

Bu kitapta yer alan yazıların içeriğinden doğabilecek her türlü
yükümlülük ve sorumluluk yazarlarına aittir.

GÖLCÜK BELEDİYESİ

Gölcük Belediye Başkanlığı 41650 Gölcük/ KOCAELİ

0 262 414 45 85 • 0 262 414 33 03 • bilgi@golcuk.bel.tr

Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı

Dergiler

4

DİRİLİŞ DERGİSİ
ve
SEZÂİ KARAKOÇ

Editör: Doç. Dr. Ali KURT

GÖLCÜK
BELEDİYESİ

İçindekiler

Başkandan	7
Editörden	9
<i>Uyanış, Yenidendoğuş, Gelişme ve Devrim Kavramları Etrafında Diriliş'i Anlamak</i>	11
Zeki TAŞTAN	
Diriliş Dergisi'ne Yansıyan Yönleriyle Siyasi, Politik ve Toplumsal Arka Plan Kültürü	27
Muhammed HÜKÜM - Furkan VAROL	
<i>Diriliş'teki Kayıp/ Bilinmeyen İmzalar</i>	53
Turan KARATAŞ	
Diriliş Dergisi'nde Yayınlanan Batı ve İslam Düşüncesi Üzerine Tercümeleler . 61	
Yunus Emre ÖZSARAY	
Sezai Karakoç'ta ve <i>Diriliş</i> Dergisinde Batı Şiiri	91
Ertuğrul AYDIN	
<i>Diriliş'te Teknolojinin Görünümü</i>	105
Koray ÜSTÜN	
Sezai Karakoç'un <i>Hatıralar</i>'ında Süreli Yayınlar: “Bir Nâr- Beyzâ” ile Uyanıştan <i>Diriliş'e</i>	125
Ali KURT	
Ebubekir Erođlu ve <i>Diriliş</i> Dergisi	151
Erdem DÖNMEZ	
<i>Diriliş'te Bir Gelenek Şairi: Abdullah Öztemiz Hacıtahiroğlu</i>	175
Muhittin DOĐAN	

Metafizik Derinliklerde Ruhun Dirilişini Arayan Bir Hakikat Yolcusu: Sezai Karakoç	193
Şaban ÇOBANOĞLU	
Sembolsüz Millet Yaşayamaz: Sezai Karakoç'a Göre Millet Sembollerinin Kaynağı Olarak Halk Anlatıları	213
Dursun Ali TÖKEL	
Sezai Karakoç'un Eserlerine Bir Şerh Düşmek: Kelimeler Ülkesinde Açılan Ebedilik Yelpazesi	233
Muhammet Sani ADIGÜZEL	
Sezai Karakoç'un 'Edebiyat Yazıları'nda Şiirin Konumlandırılışı	259
Muharrem DAYANÇ	
Diriliş Hikâyeleri'nden 'Kasaba Edebiyatı'na Sezai Karakoç'un Hikâyeleri ..	271
Şaban SAĞLIK	
Sezai Karakoç'un Şiirlerinde İstanbul Mimarisinin Estetiği	313
Beyhan KANTER	
Sezai Karakoç'un Eserlerinde Atıfta Bulunulan Ayet ve Hadisler ile <i>Diriliş</i> Dergisinde Tasavvufi Mevzular	325
Mahfuz ZARİÇ	
İnsanca Yaşamının Bedeli: Eugène İonesco'nun <i>Gergedanlar Piyesinin</i> Berenger'i ile Sezai Karakoç'un "Masal" Şiir-Hikâyesinin Yedinci Oğul'unun Onurlu Direnişi	393
Mehmet GÜNEŞ	
Sezai Karakoç'un Hikâyelerinde Distopik Mekânlar	405
Yasemin ULUTÜRK SAKARYA	
Cahit Zarifoğlu'nun <i>Diriliş</i>'te Yayımlanan <i>Yabancılık</i> Başlıklı Anlatısının Yazınsal Göstergibilim Yöntemi İle İncelenmesi	423
Necmettin ÖZMEN	
Sezai Karakoç'un Hatıralarında Edebî Figürler: Necip Fazıl	457
Ahmet KOÇAK	
Bir Okul Olarak <i>Diriliş</i> Dergisi	473
Yılmaz DAŞCIOĞLU	

Başkandan

Donanma Kenti Gölcük'te nitelikli sempozyumlar yapma ve buna da Türk edebiyatı ve basın tarihinin kült dergilerinden *Servet-i Fünûn* dergisi ile başlama fikri, *Servet-i Fünûn* dergisinin ve derginin sahibi Ahmed İhsan'ın Gölcük'le, Değirmendere ile alâkası bakımından ortaya çıkmıştı. Buradan hareketle *Servet-i Fünûn* dergisi ile başlayarak, geleneksel hale getireceğimiz dergilerle alâkalı sempozyumlar yapmayı ve kitaplar hazırlamayı hedefledik. Bu hedefimizin ilkini hem yaptığımız “**Gölcük Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı- Servet-i Fünûn Sempozyumu**” ile hem de “**Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı-Dergiler 1**” üst başlığı altında “**Servet-i Fünûn Dergisi Ve Servet-i Fünûn Topluluğu Edebiyatı**” ismiyle kitaplaştırarak gerçekleştirmiş olduk. İkinci olarak Milli şairimiz Mehmet Âkif'in edebî ve fikrî yönü üzerinde durabilmek hem de II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Türk basın yayın hayatının en önemli dergilerden biri ve de dönemin en önemli fikir akımlarından İslamcılık düşüncesini savunan dergilerin ilki olan *Sırat-ı Müstakim-Sebilürreşat* dergisini ele almak amacıyla ilçemizde “**Gölcük Sırat-ı Müstakim / Sebilürreşat ve Mehmet Âkif Sempozyumu**”nu gerçekleştirdik. “Mehmet Âkif ve İstiklâl Marşı Yılı” olan 2021 yılında da bu sempozyumun bir çıktısı olarak “**Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı, Dergiler**” serimizin ikinci kitabı olan “**Sırat-ı Müstakim/ Sebilürreşat Dergisi ve Mehmet Âkif**” kitabını yayınladık.

Düşman işgali altında İstanbul'da 1921 yılında çıkan, her türlü zor ve müşkül

şartlara rağmen Türk milletinin sözcüsü olmuş ve bu görevini başarıyla yerine getirmiş olan Dergâh Mecmuasının yayın hayatına başlamasının 100. yılı dolayısıyla 16-17 Eylül 2021 tarihlerinde de “**100.Yılında Dergâh Mecmuası**” konulu bir sempozyum gerçekleştirdik. Yine bu sempozyumda sunulan bildirilerin de içinde olduğu “**Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı, Dergiler**” serimizin üçüncü kitabı olan “**100.Yılında Dergâh Dergisi**” kitabını yayınlamış olduk.

2022 yılı içinde yapacağımız sempozyum yapma planımızı 16 Kasım 2021 yılında ahirete irtihal eden Diriliş şairi, yazar, mütefekkir Sezai Karakoç'un anısına, ona vefa ve saygımızın nişânesi olması düşüncesinden hareketle yaptık. Böylece 1960-1992 yılları arasında toplam 396 sayı yayımlanan ve Sezai Karakoç'un düşünce dünyasını ve sanat anlayışını kuşatan Diriliş felsefesini de anlatma ve aktarma imkanı bulduğu düşünce, edebiyat ve siyaset dergisi *Diriliş Dergisi*ni derinlemesine ele almak, aynı zamanda da Üstat Sezai Karakoç'u bütün veçheleriyle anlamak amacıyla 09-10 Haziran tarihlerinde sempozyum serimizin dördüncüsü “**Diriliş Dergisi ve Sezai Karakoç Sempozyumu**”nu düzenledik. Yine “**Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı, Dergiler**” serimizin dördüncü kitabı olarak da bu sempozyumda sunulan bildirilerin de içinde olduğu elinizdeki kitabı “**Diriliş Dergisi ve Sezai Karakoç**” ismiyle kitaplaştırmış olduk.

İlmi açıdan çok önemli olduğunu düşündüğümüz elinizdeki bu eserle; kültür, sanat, edebiyat ve düşünce hayatına yerelden katkı sağlamanın yanında; düşünce, edebiyat ve siyaset dergisi olan Diriliş Dergisini odağa almak ve dolayısıyla da bu derginin adıyla birlikte zikredilen merhum şair ve mütefekkir Sezai Karakoç'a vefamızı göstermek istedik. Bu vesileyle Üstat Sezai Karakoç'u ve ahirete irtihal eden Diriliş erlerini saygı, rahmet ve minnetle yâd etmek de istiyoruz. Bu esere makaleleriyle destek olan tüm yazarlarımıza ve başından itibaren hem sempozyum hem de bildirilerin kitaplaşma sürecinde büyük emeği olan ve elinizdeki eserinde editörlüğünü de üstlenen Doç. Dr. Ali Kurt'a çok teşekkür ederim.

Ali Yıldırım SEZER
Gölcük Belediye Başkanı

Editörden

Elinizdeki eser “**Diriliş Dergisi ve Sezai Karakoç**” sempozyumunda sunulan bildirilerin yanı sıra; sempozyumda yer almayan ancak esere katkısı olacağını düşündüğümüz konunun uzmanı akademisyenlerin makalelerinden oluşmaktadır.

Hayatı boyunca İslami düşünceyi ve Müslüman kimliğini sanatla, estetikle ve düşünce yazılarıyla diriliş kavramı etrafında anlatma çabası içinde olan Sezai Karakoç’un bu düşünce sistemini ifade edecek araçlardan biri, belki de en önemlisi *Diriliş Dergisi* olmuştur. 1960-1992 yılları arasında toplam da 396 sayı yayımlanan düşünce, edebiyat ve siyaset dergisi olan *Diriliş Dergisi*, dönemin düşünce, edebiyat ve siyaset anlayışına farklı ve özgün bakış açıları sunan ve İslami düşünce ekseninde bir duruş ve tavır ortaya koyan bir dergidir. Dergi bu yönüyle temsil ettiği düşüncenin de neşvünema bulduğu bir mektep olma özelliğini de taşımaktadır.

“**Kültür, Sanat ve Düşünce Dünyasının Nabzı, Dergiler**” serimizin dördüncü kitabı olan “**Diriliş Dergisi ve Sezai Karakoç**” isimli elinizdeki bu eser; işte böylesine mühim ve çok yönlü bir dergi olan *Diriliş Dergisi*ni, yazarlarını ve Üstat Sezai Karakoç’u farklı cepheleriyle ele almaktadır. Diğer editöryal kitapların aksine biz bu çalışmamızda farklı bir şey yaptık. Bilindiği üzere bilimsel makalelerin her bölümü mutlaka önemlidir. Ancak sonuç bölümleri tüm makalenin üzerine inşa edildiği en can alıcı kısımlardır. Elinizdeki çalışmayı da bir bütün olarak sanki *Diriliş Dergisi* ve Sezai Karakoç hakkında bir makale imiş gibi düzenlemeye çalıştık. Bu sebeple kitap çalışmasında yer alan yazıların da üzerine inşa edildiği bir temel düşünce olan, *Diriliş Dergisi*nin bir okul olduğu fikrinden hareketle, **Prof. Dr. Yılmaz Daşcıoğlu** hocamızın “**Bir Okul Olarak *Diriliş Dergisi*”** başlıklı yazısını çalışmanın sonuna koymayı uygun bulduk

Elinizdeki bu eserin kültür, sanat, edebiyat ve düşünce hayatımıza hayırlı

olmasını diler, özellikle kültür, sanat, edebiyat ve düşünce hayatımıza yerelden katkı sağlamak için alışan Gölcük Belediye Başkanı Ali Yıldırım Sezer'e teşekkürlerimizi sunar, bu tür hizmetlerin katlanarak devam etmesini temenni ederiz.

Doç. Dr. Ali KURT